

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0823U101992

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 26-12-2023

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ніколаеску Емілія Василівна

2. Emiliia V. Nikolaiesku

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 035

Назва наукової спеціальності: Філологія

Галузь / галузі знань: гуманітарні науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Філологія

Дата захисту: 07-03-2024

Спеціальність за освітою: Переклад (французько-український)

Місце роботи здобувача: Національна академія Служби безпеки України

Код за ЄДРПОУ: 20001823

Місцезнаходження: вул. М. Максимовича, 22, Київ, 03022, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Служба безпеки України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ID 4009

Повне найменування юридичної особи: Національна академія Служби безпеки України

Код за ЄДРПОУ: 20001823

Місцезнаходження: вул. М. Максимовича, 22, Київ, 03022, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Служба безпеки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національна академія Служби безпеки України

Код за ЄДРПОУ: 20001823

Місцезнаходження: вул. М. Максимовича, 22, Київ, 03022, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Служба безпеки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 16.41.21

Тема дисертації:

1. Основні типи французької енантіосемії в синхронії та діяхронії
2. The main types of French enanthiosemy in synchrony and diachrony

Реферат:

1. Дисертаційну роботу присвячено проблемі, яка ще не отримала свого остаточного вирішення в лінгвістиці і практично не згадується лексикологами, зокрема французькими. Вивчення семантики лексичних одиниць залишається на сьогодні одним з актуальних напрямків різноаспектних лінгвістичних досліджень. Багато мовних феноменів ще не отримали свого остаточного вирішення, і серед них можна назвати енантіосемію – розвиток протилежних значень у семантичній структурі однієї мовної одиниці. Енантіосемія – цікаве, складне та суперечливе явище, на яке звернули увагу ще в античні часи, проте почали вивчати лише у другій половині XIX століття, але ґрунтового аналізу і до сьогодні не існує. Наукова новизна дисертації полягає в тому, що в ній уперше в українській лінгвістиці на матеріалі французької мови здійснено комплексне дослідження енантіолексеми в синхронії та діяхронії; в роботі уточнюється статус енантіосемії як різновиду полісемії, виявлено причини появи енантіосемії у французькій мові, виокремлюється корпус енантіосемічних слів французької мови; описуються типи лексичної та фразеологічної енантіосемії. Мета дисертаційної праці – дослідити синхронічний та діяхронічний аспекти енантіосемії в системі французької

мови й мовлення і з'ясувати її особливості. Об'єкт дослідження становить енантіосемія сучасної французької мови. Предметом дослідження є особливості мовної та дискурсивної енантіосемії в синхронічному та діахронічному аспектах.

2. The dissertation is devoted to a problem that has not yet received its final solution in linguistics and is practically not mentioned by lexicologists, in particular French. The study of the semantics of lexical units remains one of the relevant directions of multifaceted linguistic research. Many linguistic phenomena have not yet received their final solution, and among them we can name enantiosemy – the development of opposite meanings in the semantic structure of one linguistic unit. Enantiosemy is an interesting, complex and controversial phenomenon, which was noticed in ancient times, but it began to be studied only in the second half of the 19th century, but there is no thorough analysis to this day. The scientific novelty of the dissertation lies in the fact that, for the first time in Ukrainian linguistics, a comprehensive study of the enantiolexeme in synchrony and diachrony was carried out on the material of the French language; the work clarifies the status of enantiosemy as a type of polysemy, reveals the reasons for the appearance of enantiosemy in the French language, singles out the corpus of enantiosemic words of the French language; types of lexical and phraseological enantiosemy are described. The purpose of the dissertation is to investigate the synchronic and diachronic aspects of enantiosemy in the system of the French language and speech and to clarify its features. The object of the study is the enantiosemy of the modern French language. The subject of the study is the peculiarities of linguistic and discursive enantiosemy in synchronic and diachronic aspects.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Розвиток сучасних інформаційних, комунікаційних технологій, робототехніки

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- Ніколаеску Е., Смуцинська І. Французькі колороніми з енантіосемічним компонентом. *Orbis Linguarum (Ezykov Svyat)*. 2023. Volume 21. Issue. 3. С. 67–80.
- Ніколаеску Е. В. Специфіка мовної енантіосемії у французькій мові. *Вісник Маріупольського державного університету. Серія: Філологія*. 2019. С. 233–238
- Ніколаеску Е. В. Явище енантіосемії у детективному жанрі (на матеріалі французької мови). *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Філологія*. 2020. № 44. С.115–118.
- Ніколаеску Е. В. Актуальні питання термінотворення сучасної теорії енантіосемії. *Мова: науково-теоретичний часопис з мовознавства*. 2020. № 34. С. 92–99.
- Ніколаеску Е. В. Причини виникнення та розвитку енантіосемії у французькій мові. *Нова філологія*. 2021. № 81. Том II. С. 38–45.
- Ніколаеску Е. В. Роль контексту при інтерпретації французької енантіосемії. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Філологія*. 2021. Вип. 2 (46). С. 156–163.
- Ніколаеску Е. В., Смуцинська І. В. Французька енантіосемія: від латини до сучасності. *Проблеми семантики, прагматики та когнітивної лінгвістики*. 2022. Вип. 42. С. 93–105.
- Ніколаеску Е. В. Енантіосемічні лексеми: особливості визначення та класифікації. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Філологія*. 2023. №60. Том 2. С. 17–23.
- Ніколаеску Е. В. Енантіосемія у сучасній французькій мові. *Інтерактивні освітні технології та їх роль у формуванні іншомовної комунікативної компетенції. Сучасна філологія: теорія та практика : матеріали*

міжвузівських семінарів. Київ : ЦННПВ НА СБУ, 2018. С. 108– 113.

- Ніколаеску Е. В. Явище енантіосемії у сучасній лінгвістиці. Інноваційні технології у контексті іншомовної підготовки фахівця : матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції. Полтава : ПолтНТУ, 2018. С. 193–196.
- Ніколаеску Е. В. Полісемія як характерна властивість французької мови. Сучасна філологія: теорія та практика : матеріали Міжвузівської науково-практичної конференції. Київ : Нац. акад. СБУ, 2019. С. 219–222.
- Nikolaiesku E. Types of linguistic enantiosemy International Scientific Conference Relevant Issues of the Development of Science in Central and Eastern European Countries : Conference Proceedings, September 27th, 2019. Riga, Latvia : Baltija Publishing. P. 138–140. DOI: https://doi.org/10.30525/978-9934-588-11-2_46
- Ніколаеску Е. В. Проблеми та завдання сучасної семантики. Proceedings of the 4 th International Scientific and Practical Conference «Scientific Research in XXI Century». May 16–18, 2020. Ottawa, Canada : Methuen Publishing House, 2020. P. 149–153
- Ніколаеску Е. В. Енантіосемія у французькому детективному романі. Франкофонія в умовах глобалізації і полікультурності світу : збірник тез II Міжн. наук.-практ. конф. Тернопіль : ТНПУ імені Володимира Гнатюка, 2020. С. 42–44.
- Ніколаеску Е. В. Основні методики семантичного аналізу енантіосемії. Tendances scientifiques de la recherche fondamentale et appliquée : 14 collection de papiers scientifiques «пПГОп» avec des matériaux de la conférence scientifique et pratique internationale (Vol. 3), 30 octobre, 2020. Strasbourg, République française : Plateforme scientifique européenne. P. 82–84. DOI: 10.36074/30.10.2020.v3.25
- Ніколаеску Е. В. Іронія як лінгвістичне явище. Стратегії розвитку та пріоритетні завдання філологічних наук : матеріали міжнародної науково-практичної конференції, 5–6 листопада 2021 р. Запоріжжя : Класичний приватний університет, 2021. С. 27–29.
- Ніколаеску Е. В. Поняття «мова» і «мовлення» у сучасній лінгвістиці. Таврійські філологічні наукові читання : матеріали міжнародної науково-практичної конференції, 28–29 січня 2022 р. Київ : Таврійський національний університет імені В. І. Вернадського, 2022. С. 157–160

Наукова (науково-технічна) продукція: методи, теорії, гіпотези; аналітичні матеріали

Соціально-економічна спрямованість: забезпечення промисловості чи населення новим видом інформаційно-комунікаційних послуг

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Смущинська Ірина Вікторівна

2. Iruna V. Smuschynska

Кваліфікація: д.філол.н., професор, 10.02.16

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Код за ЄДРПОУ: 02070944

Місцезнаходження: вул. Володимирська, буд. 60, Київ, 01033, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Попова Наталія Миколаївна

2. Nataliia Popova

Кваліфікація: д. філол. н., доц., 10.02.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Код за ЄДРПОУ: 02070944

Місцезнаходження: вул. Володимирська, буд. 60, Київ, 01033, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Філоненко Наталія Георгіївна

2. Nataliia H. Filonenko

Кваліфікація: д. філол. н., доц., 10.02.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний лінгвістичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02125289

Місцезнаходження: вул. Велика Васильківська, буд. 73, Київ, 03680, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Марінашвілі Мальвіна Джангізівна
2. Malvina D. Marinashvili

Кваліфікація: к.філол.н., доц., 10.02.16**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0003-2859-6961**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Одеський національний університет імені І. І. Мечникова**Код за ЄДРПОУ:** 02071091**Місцезнаходження:** вул. Дворянська, буд. 2, Одеса, 65082, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України**Ідентифікатор ROR:****Рецензенти****Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Івасишина Тетяна Анатоліївна
2. Tetiana A. Ivasyshyna

Кваліфікація: к. філол. н., доц., 10.02.01**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0003-2859-6961**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Національна академія Служби безпеки України**Код за ЄДРПОУ:** 20001823**Місцезнаходження:** вул. М. Максимовича, 22, Київ, 03022, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Служба безпеки України**Ідентифікатор ROR:****VIII. Заключні відомості****Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Ніконова Віра Григорівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Ніконова Віра Григорівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Авілова Наталія Олегівна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна